

การจัดการเรียนการสอนผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต”
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สกุณอุปถัมภ์)

Learning and Teaching of Electronic Book on Buddhist Proverb for The 6th
Primary School Students, Wat Thakoy School (Sakun-Upathum)

ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร*, นมล จำปาเทศ, สุวรรณ ชูชัย, คณิตา ฮวบเอม และสรिता สุทธิศักดิ์ศรี
Ntapat Worapongpat*, Nhon Champates, Suwanna Chuchai, Kanitda Huabaem
and Sarita Suthisaksak

Received: 28 August 2022, Revised: 24 May 2023, Accepted: 27 May 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สกุณอุปถัมภ์) ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สกุณอุปถัมภ์) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สกุณอุปถัมภ์) ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งหมด 12 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพ และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สกุณอุปถัมภ์) ที่สร้างขึ้นมานั้น มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่โดยรวมแล้วนักเรียนพึงพอใจมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านเนื้อหามีความเหมาะสมกับผู้เรียน และด้านเนื้อหาที่มีความชัดเจนเข้าใจง่าย ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 5.00, S.D. = 0) ลำดับที่ 2 คือ ด้านมีการยกตัวอย่างประกอบ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.92, S.D. = 0.28) ลำดับที่ 3 คือ ด้านรูปแบบนวัตกรรมมีความน่าสนใจ ความพึงพอใจอยู่

ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.83, S.D. = 0.37) ลำดับที่ 4 คือ ด้านมีความแปลกใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเรื่อง “พุทธสุภาษิต” มากขึ้น ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.75) ลำดับที่ 5 คือ ด้านผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.25, S.D. = 0.72) โดยรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) รวมทุกด้าน เท่ากับ 4.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รวมทุกด้านเท่ากับ 0.34

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, พุทธศาสนสุภาษิต

Abstract

This Article aimed to study 1) To develop of Electronic Book, to have an efficiency according to the criteria 2) To study satisfaction of student's effect by using Electronic Book on Buddhist Proverb for the 6th Primary School Students the sample was Qualitative Research They was selected by students the 6th Primary School at Watthakoy School amount 12 person the instrument for collecting data was Quality evaluation and Satisfaction evaluation Analysis data by Descriptive statistics in this research used the Percentage value and the average value($\bar{x}$) and Standard Deviation(S.D.) The research results were found as follows; 1) The result development of Electronic Book on Buddhist Proverb for the 6th Primary School Students was found that it was efficiency according to the criteria so in accordance with hypothesis number one. 2) Study students' satisfaction of Electronic Book on Buddhist Proverb was found the benchmark all satisfaction level is the most Sort in descending order the First 1st Suitable content for students and The content is clear and easy to understand was found satisfaction level is the most($\bar{x}$ = 5.00, S.D. = 0) the Second 2nd illustrative example side was found satisfaction level is the most($\bar{x}$ = 4.92, S.D. = 0.28) the third 3rd Innovation is interesting was found satisfaction level is the most ($\bar{x}$ = 4.83, S.D. = 0.37) the fourth 4th Learning and teaching are exotic and The students are understanding of the content are was

found satisfaction level is the most ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.75) the fifth 5th Apply of knowledge to daily life was found satisfaction level is the most ($\bar{x}$ = 4.25, S.D. = 0.72) Overall average ($\bar{x}$) including all aspects equal to 4.71 and Standard Deviation(S.D.) including all aspects equal to 0.34

Keywords : Learning and Teaching, E-book, Buddhist Proverb

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

การศึกษาของไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 มาตรา 64 และมาตรา 663 ระบุว่า “หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปฏิรูปต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียน” ครูต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต

และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือวิชาการ สิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น” และ “ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ได้เพื่อให้มีความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ อย่างเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง”

การพัฒนาการเรียนรู้ใช้การสอนที่จะถ่ายทอดความรู้จากครูเพียงอย่างเดียวแต่เป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ข่าวสารข้อมูลที่มีความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีความจำเป็นสำหรับผู้เรียนที่จะต้องแสวงหาความรู้และเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาโดยใช้สื่อต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสื่อเหล่านี้สามารถที่จะกระตุ้นความสนใจ และสนองความต้องการของผู้เรียนในการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นที่สถานศึกษาต้องพัฒนาสื่อการสอนหรือสื่อการศึกษาต่าง ๆ ให้ทันความต้องการของผู้เรียน ครูสอนเองก็ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากเดิมที่ใช้ครูเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และปฏิบัติด้วยตนเองมากขึ้น ครูผู้สอนเป็นผู้บอกกล่าวแนะนำแนวทางซึ่งมีอยู่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนนำไปประมวลพิจารณาเลือกปฏิบัติด้วยตนเอง ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจถึงจุดหมาย หาวิธีการ เทคนิคเข้ามาช่วยในการสอน โดยเฉพาะสื่อการสอน จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ในอดีตสำหรับเยาวชนยังไม่เป็นสิ่งที่ไม่กระตุ้นการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนสนใจเท่าที่ควร เพราะครูและบุคคลากรทางการศึกษายังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ ขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และเน้นการสอนที่ไม่กระตุ้นผู้เรียนให้น่าสนใจ เน้นวิชาความรู้มากกว่าการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม แก่เด็กและยังไม่สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ จากสิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัวได้ขณะเดียวกันครูได้รับการพัฒนายังไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อาทิ พุทธศาสนสุภาษิต ที่เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 **สุภาษิต** ย่อมเป็นที่นิยมของหมู่ชนทั้งหลาย ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติต่างศาสนาต่างก็มีสุภาษิตในหมู่ของตน คำสุภาษิตนั้น เป็นคำสั้นๆ จำได้ ไม่ยากเย็น อีกทั้งไพเราะ และมีความหมาย ลึก กินใจ **"พุทธศาสนสุภาษิต"** มีคุณค่า และประโยชน์ แก่ ผู้ที่อยู่ในวัยเรียน หากมีเวลา ให้แก่พระศาสนาบ้าง เพียงอ่าน และท่องจำวันละบท ศึกษาให้เข้าใจ จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและนำไปใช้ได้ จึงควรต้องสร้างสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเรื่องพุทธศาสนสุภาษิตนี้ขึ้นมา เพราะถ้าผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องพุทธศาสนสุภาษิตจะสามารถนำประโยชน์ของ

การเรียนรู้และเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพิ่มพูนคุณธรรม และค่านิยมที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนได้

สื่อการสอน นับว่าเป็นสิ่งที่มีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอน เนื่องจากสื่อเป็นตัวกลางที่จะช่วยในการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการสอน ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถใช้ประสาทสัมผัสได้ด้วยตา หู และการเคลื่อนไหวจับต้องได้แทนการฟังหรือดูเพียงอย่างเดียว เป็นรากฐานในการพัฒนาการเรียนรู้และช่วยความทรงจำอย่างถาวร ผู้เรียนจะสามารถนำประสบการณ์เดิมไปสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ๆ ได้ เมื่อมีพื้นฐานประสบการณ์เดิมที่ดีอยู่แล้ว ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในความหมายของบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการ ไม่ว่าสื่อจะอยู่ในรูปแบบใดก็ตามล้วนแต่เป็นทรัพยากรที่สามารถเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทั้งสิ้น จะเห็นได้จากการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ที่นำสื่อการสอนและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และวิธีหนึ่งที่สามารถทำได้คือ การรู้จักคิดสร้างสรรค์นำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เป็นสื่อเทคโนโลยีอีกประเภทหนึ่งที่จะช่วยสร้างการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาได้เข้าใจเนื้อหาข้อมูลที่ง่ายและสามารถเข้าถึงได้ง่ายทุกที่ทุกเวลา โดยจะสร้างขึ้นด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถอ่านข้อมูลผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้ทั้งระบบออฟไลน์ และออนไลน์ คุณลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สามารถเชื่อมโยงไปยังส่วนต่าง ๆ ของหนังสือของหนังสือเว็บไซต์อื่น ๆ นอกจากนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ยังสามารถแทรกภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียง วิดีโอ และเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ ได้ สามารถปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) รวมไปถึงโปรแกรมสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ก็มีการพัฒนาขึ้นเพื่อที่จะตอบโจทยความต้องการของคนสมัยใหม่ให้มากขึ้นด้วย การวิจัยในครั้งนี้จึงมีประโยชน์ที่จะได้ศึกษารูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) รวมไปถึงการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ขึ้นมา เพื่อเป็นสื่อให้ความรู้ในเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนวัดท่าคอย(สฤณอุปถัมภ์) ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงศึกษาเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นำไปแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่กำลังเกิดขึ้น และให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเน้น “ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ”

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สฤณอุปถัมภ์) ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สฤณอุปถัมภ์)

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สฤณอุปถัมภ์) ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้เป็นหลัก ในการพัฒนา ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) หมายถึง เอกสาร ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเสนอข้อมูลด้วยสื่อหลายมิติ เช่น ข้อความ ภาพนิ่ง เสียง ภาพเคลื่อนไหวผ่านจอคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ โดยการประสานเชื่อมโยงสัมพันธ์ของ เนื้อหาที่อยู่ในแฟ้มเดียวกันหรืออยู่คนละแฟ้มเข้าด้วยกันทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่าง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนสามารถที่จะเลือกเรียนได้ตามความต้องการไม่จำกัดเวลาและ สถานที่

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนสุภาษิต

พุทธศาสนสุภาษิต คือ สุภาษิตที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงดำรัสไว้ สามารถใช้ได้ทั้งเป็นแนวทางดำเนินชีวิตประจำวัน เตือนใจ ตอบปัญหาที่สงสัย หรือ แม้แต่เตือนสติ ให้เรา หู ตา สว่าง เกิดปัญญาเข้าใจ ได้อุบายที่ดีในการดำเนินชีวิต การแก้ปัญหา และพ้นจากเครื่องเศร้าหมองได้

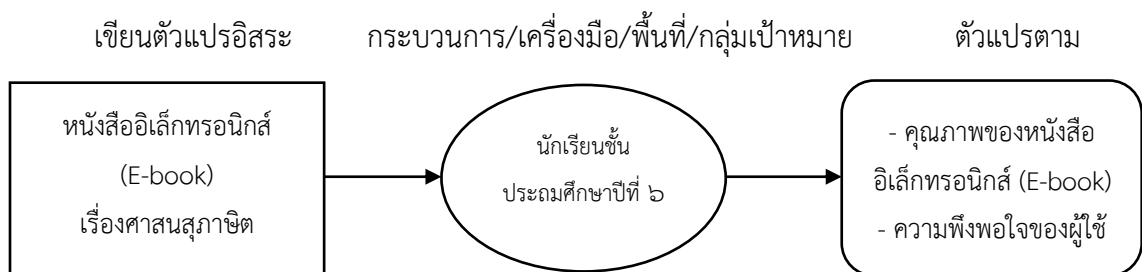
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยทำให้พบว่า การจัดการเรียนรู้การพัฒนาสื่อนวัตกรรม เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่มีประสิทธิภาพนั้นสามารถส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ที่เรียน ผ่านสื่อสูงขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และข้อสังเกตอีก ประการหนึ่งคือการกำหนดค่าประสิทธิภาพของสื่อนวัตกรรม ซึ่งเป็นค่าที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น จะขึ้นอยู่กับ ระดับความยากง่ายของรายวิชา ที่ใช้ทำสื่อ ซึ่งบางรายวิชาจะเน้นในส่วนของความรู้ความจำความเข้าใจ ก็จะตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของสื่อที่ 80/80 แต่บางรายวิชาก็เป็นลักษณะ การคิดวิเคราะห์ การคำนวณ ขึ้นสูงที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และจากการงานวิจัยข้างต้น ยังไม่มีผู้วิจัยท่านใด ได้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books) เกี่ยวกับ รายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมาจัดการเรียนการสอนโดยผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่เกี่ยวข้อง กับรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสืบต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือโรงเรียนวัดท่าคอย(สกุณอุปถัมภ์) อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สกุณอุปถัมภ์) ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งหมด 12 คน ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” โดยสร้างขึ้นจากการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรโรงเรียนหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดท่าคอย (สกุณอุปถัมภ์) และวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ในรายละเอียดเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำมาสร้างเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพและความถูกต้องของเนื้อหาเพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2) แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และแบบสอบถามชุดที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความเห็นว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	<i>S. D.</i>	ระดับคุณภาพ
1	ด้านการออกแบบ	3.44	0.47	ดี
	1.1 การจัดเรียงเนื้อหา	3.67	0.47	ดีมาก
	1.2 ความต่อเนื่องของการนำเสนอเนื้อหา	3.33	0.47	ดี
	1.3 ความสะดวกในการใช้งาน	3.33	0.47	ดี
2	ด้านตัวอักษรและสี	3.33	0.31	ดี
	2.1 ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	3.00	0.00	ดี

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	<i>S.D.</i>	ระดับคุณภาพ
	2.2 ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษร	3.33	0.47	ดี
	2.3 ความเหมาะสมของสีตัวอักษร	3.67	0.47	ดีมาก
3	ด้านภาพและวิดีโอประกอบ	3.50	0.47	ดีมาก
	3.1 ความเหมาะสมของภาพประกอบ	3.33	0.47	ดี
	3.2 ขนาดของภาพประกอบ	3.33	0.47	ดี
	3.3 ความเหมาะสมของวิดีโอประกอบ	3.67	0.47	ดีมาก
	3.4 ความชัดเจนของเสียง	3.67	0.47	ดีมาก
4	ด้านเนื้อหา	4.00	0.00	ดีมาก
	4.1 ความถูกต้องของเนื้อหา	4.00	0.00	ดีมาก
	4.2 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.00	0.00	ดีมาก
เฉลี่ย		3.57	0.42	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อพิจารณาทางด้านมีคุณภาพ ดังนี้

1) ด้านการออกแบบ พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีคุณภาพในเรื่องการจัดเรียงเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และมีคุณภาพในเรื่องความต่อเนื่องของการนำเสนอเนื้อหาและความสะดวกในการใช้งานอยู่ในระดับดี

2) ด้านตัวอักษรและสี พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีคุณภาพในเรื่องความเหมาะสมของสีตัวอักษรอยู่ในระดับดีมาก และมีคุณภาพในเรื่องความเหมาะสมของขนาดตัวอักษรและความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษรอยู่ในระดับดี

3) ด้านภาพและวิดีโอประกอบ พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยมีคุณภาพในเรื่องความเหมาะสมของวิดีโอประกอบและความชัดเจนของเสียงอยู่ในระดับดีมาก และมีคุณภาพในเรื่องความต่อเนื่องของความเหมาะสมของภาพประกอบและขนาดของภาพประกอบอยู่ในระดับดี

4) ด้านเนื้อหา พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยมีคุณภาพในเรื่องความถูกต้องของเนื้อหาและความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหาอยู่ในระดับดี

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.34)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ

ข้อ	ประเด็นความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S. D.	ระดับความพึงพอใจ
1	รูปแบบนวัตกรรรมมีความน่าสนใจ	4.83	0.37	มากที่สุด
2	มีคู่มือบอกวิธีการใช้ละเอียดและชัดเจน	5.00	0	มากที่สุด
3	มีความแปลกใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.33	0.75	มากที่สุด
4	เนื้อหามีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5.00	0	มากที่สุด
5	เนื้อหามีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5.00	0	มากที่สุด
6	มีการยกตัวอย่างประกอบ	4.92	0.28	มากที่สุด
7	ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเรื่อง “พุทธสุภาษิต” มากขึ้น	4.33	0.85	มากที่สุด
8	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.25	0.72	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.71	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 เมื่อเรียงลำดับประเด็นความพึงพอใจของนักเรียนจากมากไปหาน้อยพบว่าลำดับที่ 1 คือ ด้านเนื้อหามีความเหมาะสมกับผู้เรียน และด้านเนื้อหาความชัดเจนเข้าใจง่าย ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0) ลำดับที่ 2 คือด้านมีการยกตัวอย่างประกอบ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.28) ลำดับที่ 3 คือ ด้านรูปแบบนวัตกรรรมมีความน่าสนใจ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.37) ลำดับที่ 4 คือ ด้านมีความแปลกใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเรื่อง “พุทธสุภาษิต” มากขึ้น ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.75) ลำดับที่ 5 คือ ด้านผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.72)

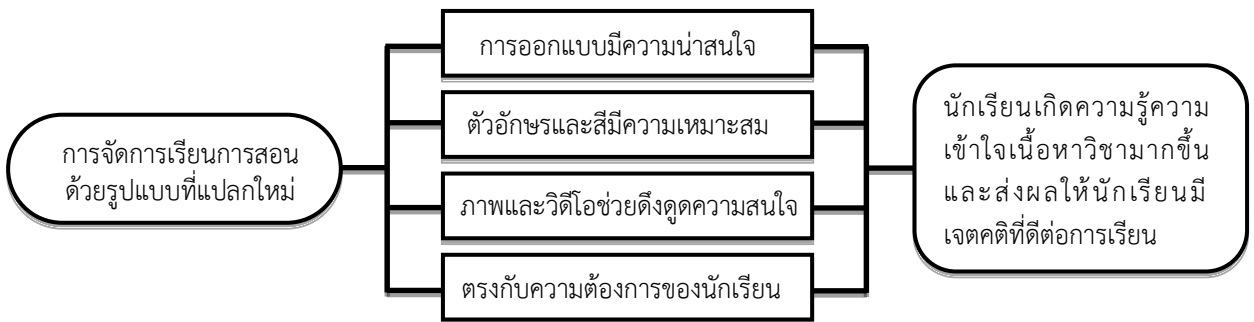
อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าผลการการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมานั้น มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทางด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบของการวิจัยตั้งแต่ต้น รวมถึงเรื่องการจัดทำเนื้อหาข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนา ศรีกระจำจ่าง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องระบบสุริยะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพ 83.54/86.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนอกจากความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ผู้วิจัยยังใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้และทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำเป็นแนวทางการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ซึ่งหลักทฤษฎีเหล่านั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุข้อตกลงเบื้องต้นของการเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายของการศึกษา คือ เกิดการถ่ายทอดความรู้และมุ่งพัฒนาการ ทางด้านสติปัญญาความสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วนำมาใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ ที่สนใจและใฝ่ในความรู้และยังเป็นแหล่งความรู้เพื่อศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี พุทธร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการอ่านจับใจความ พบว่าความพึงพอใจของ นักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.53$, $S.D. = 0.60$)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าคอย(สกุณอุปถัมภ์) พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่แปลกใหม่

จากแผนภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่แปลกใหม่ ส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้นและส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ ตัวอักษรและสีที่ใช้มีความเหมาะสม มีภาพและวิดีโอประกอบเพื่อช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียน และเนื้อหาที่นำมาถ่ายทอดตรงกับความต้องการของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ต่อในชีวิตประจำวันได้

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเข้าใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) อยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า เมื่อครูจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่แปลกใหม่ มีการนำเสนอที่น่าสนใจ เวลาที่เหมาะสม สามารถสรุปให้เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและหาคำตอบด้วยตนเอง หรือกิจกรรมใดที่ตรงหรือใกล้เคียงกับความต้องการของนักเรียน สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้นก็จะส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

ครูควรหาแนวทางพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในบทเรียนอื่น ๆ หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป เพื่อให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มีคุณภาพที่ดีและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายให้คณะครูได้ร่วมกันสร้างสรรค์พัฒนาพัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ และนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกและเป็นตัวช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนสนใจในการเรียนและกระตุ้นนักเรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาวิชาหรือระดับชั้นอื่น ๆ ได้อย่างหลากหลาย โดยควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เป็นสำคัญ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ 1) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ในเนื้อหาวิชาหรือระดับชั้นอื่น ๆ 2) ควรมีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มาผสมผสานกัน ทั้งในรูปแบบของสื่อหลักและสื่อเสริม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการเรียนมากที่สุด และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3) ควรมีการศึกษาด้านการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ผ่านระบบออนไลน์ โดยมีการเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม และศุภนิดา สุตสวาท. (2556). **การพัฒนาชุดฝึกอบรมออนไลน์ เพื่อการผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับครูในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2534). **เทคโนโลยีใหม่ในงานการศึกษา**. วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัครเดช ศรีมณีพันธ์. (2547). **การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบสื่อประสม เรื่องการใช้สื่อการสอน สำหรับบุคลากรมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรพันธ์ เดมะ. (2545). **หนังสืออิเล็กทรอนิกส์**. วารสารวิทยบริการ, 13(1), 5.
- ชุดิกกาญจน์ ใจบางยาง. (2560). **การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้รูปแบบการสืบเสาะความรู้ (5E) เรื่อง โลกและการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดวงพร บุรณะพงศ์. (2560). **ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. รายงานการวิจัย. โรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.
- ทัศนกร สมใจหวัง และน้ามนต์ เรืองฤทธิ์. (2558). **การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บนแท็บเล็ต เรื่อง ความรู้สู่อาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- ธนภรณ์ นนตะแสน, ประยูร บุญใช้ และณรงค์ศักดิ์ พรหมวัง. (2558). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วารสารวิชาการ หลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.

บุปผาชาติ ทัพทิกธน์. (2540). **เครือข่ายใยแมงมุมโลกในโลกของการศึกษาศรีวิทยาศาสตร์.**

วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 11(3), 18.

พจนา ศรีกระจ่าง. (2556). **การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบสุริยะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.** วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม, 9(1), 154-165.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2540). **พุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม.** กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง.

ไพฑูรย์ ศรีฟู. (2550). **E-Book หนังสือพูดได้.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ฐานบุ๊คส์.

มนตรี แยมกสิกร. (2550). **เกณฑ์ประสิทธิภาพในการวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน.** วารสารศึกษาศาสตร์, 19(1), 5.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.** กรุงเทพมหานคร: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

สุภาวดี พุทธศร. (2559). **การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลาง.** วารสารการประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา.

เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ. (2545). **การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง นวัตกรรมการสอนที่ยืดหยุ่น เป็นสำคัญ.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Malathi Letchumanan. Rohani Ahmad Tarmizi. (2010). **อ้างอิงใน วรรณชนันท์ เอียดตัน.**

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ผู้เขียน

ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร*

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
16/10 ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร 10170
E-mail: dr.thiwat@gmail.com

นณล จำปาเทศ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
16/10 ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร 10170

สุวรรณา ชูชัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
16/10 ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร 10170

คณิตฎา ฮวบเอม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
16/10 ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร 10170

สรिता สุทธิศักดิ์ศรี

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
16/10 ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร 10170